

EDİTÖRE MEKTUP

Sayın Editör,

Burdur ve Isparta illerimizin "karasal ve iç su ekosistemleri biyolojik çeşitlilik envanter ve izleme işi" projeleri ile ilgili çalışmalarımız sırasında tespit edilen anıt ağaçlar adlandırılıp derginizde yayınlanmaktadır. 2014 yılı Temmuz ayında Burdur'da yapılan arazi çalışmasında oldukça yaşlı ağaçlar ile karşılaşmış ve bu ağaçlar tarafımızdan anıt ağaç olarak nitelendirilmiştir. Ağaçların genel görünümleri derginin kapak sayfasındadır. Anıt ağaç olarak nitelendirilen bu ağaçlara ait lokalite bilgileri ve özellikleri aşağıda ayrı ayrı belirtilmiştir:

Anıt Ağaç No: 1

Ağacın Latince İsmi: *Juniperus excelsa* M. Bieb.

Ağacın Türkçe adı: Koca Ardıç

Boy: ±12 m.

Gövde çapı:± 2,5 m. (Yerden yaklaşık 1,5 m yukarıda)

Çevresi: ± 7,5 m.

Ağacın yaşı: ± 900 yaşında

Koordinat: 36 S 0249030 D.,**UTM:** 4185361 K., **Rakım:** 1310 m.

Lokalite / Yaşadığı yer: Burdur ili, merkez ilçe İlyas köyü, **Koca Ardıç** mevki. Alan, Burdur Gölü'ne kuş uçuşu yaklaşık 1 km uzaklıktadır. Koordinatı verilen yerden ± 500 m aşağıda, stabilize yol kenarında, meyve bahçeleri arasında bulunmaktadır. Asfalt yola 250 m mesafede olup yoldan görünmektedir. Sulak bir alanda yaşamaktadır. Yaşadığı alan çevresinde anıt sayılabilecek 3 adet *Populus alba* ağacı vardır. Bu yaşlı anıt ardıç ve komşusu Ardıçlı köyü(Isparta) adı geçen lokalitenin daha önceleri ardıç ormanı olduğunun ispatıdır.

Sağlık durumu: Ağaç üzerinde çeşitli nedenlere bağlı olarak meydana gelen tahribat ve yaralanmalar vardır. Bazı dallarında kırılmalar ve kurumalar ile zemin seviyesinde iki yerde ± 60 cm kadar çamur ile kapatılmış balta izi bulunmaktadır. Bunlara rağmen ağaç kozalak oluşturabilme yeteneğindedir ve sağlık durumu oldukça iyi görünmektedir.

Anıt Ağaca "Koca Ardıç" İsminin Verilme Gerekçesi: Bölgede yaşayan halk ile yapılan konuşmalardan elde edilen verilere göre; yerel halkın birkaç kuşak öncesinin bile ağacı bildiğini ve ancak yaşını bilmedikleri kaydedilmiştir. Ağacın isminin çok eskilerden bu yana "Koca Ardıç" olarak bilinmekte ve muhite de bu ağaç nedeniyle "Koca Ardıç" denilmektedir. Ağaç, yörede ulu bir ağaç olarak kabul edilmekte, ağaçtan dal kesmenin kesene uğursuzluk getirdiğine inanılmaktadır.

Morfolojik Görünüm: Yaklaşık 12 m boyunda olan ağaç, 6. m'de 5 ana gövdeye ayrılmaktadır. Bu dallar arasında belirgin bir hâkimiyet olmayıp hemen hemen hepsi eş baskınlıktadır. Her gövde daha sonra düzensiz olarak tekrar dallanma göstermektedir. Düzensiz dallanma sonucunda dalların uçları aşağı doğru sarkmış ve şemsiye gibi bir görünüm almıştır. Bu görünümün gölge iz düşümü çapı yaklaşık olarak 12 m'dir. Ağaç gövdesi yere doğru tabana paralel şekilde genişlemektedir.

Anıt Ağaç No: 2

Ağacın Latince İsmi: *Populus alba* L.

Ağacın Türkçe adı: Asım Bey Kavağı

Boy: ± 12 m.

Gövde çapı: 1,5 – 2 m. (toprak seviyesinden 1,5 m yukarıda)

Çevresi: 4 – 5 m.

Ağacın yaşı:± 450–500 yaşında.

Koordinat: 36 S 0246495 D, **UTM:** 4165963 K **Rakım:** 900 m.

Sağlık durumu: Ağacın meydana getirdiği 7 ana daldan 3'ünün kesilmiş olmasına ve üzerinde ağaç kakan yuvalarının bulunmasına, kesilen dallardan birisinin kesim sırasında yırtılarak gövdeye zarar vermesine rağmen oldukça canlı renklere sahip ve sağlıklıdır.

Lokalite / Yaşadığı yer: Burdur – Tefenni karayolu üzerinde Tefenni'ye giderken yolun sol tarafında bulunan mescidin önündedir. İlgili alan sulak ve kayaç yapısı kalkerdir. Aynı yerde yeraltında kükürtçe zengin bir maden suyu çeşmesi bulunmaktadır. Bu anıt, alanın yüzlerce yıl öncesi de sulak olduğunun; kükürtlü alanlarda kavak yetiştirilebileceğinin ve kavak ağaçlarının ilgili alanda doğal bir flora elemanı olduğunun ifadesidir.

Anıt Ağaca “ Asım Bey Kavağı” denmesinin gerekçeleri:

- 1) Binbaşı, **Asım Önerdem;** Burdur ilimizde görev yapmış, dürüstlüğü ve kahramanlığı ile tanınan ve sevilen, 1935 yılında Isparta'da vefat eden İzmitli bir subaydır.
- 2) Burdur ilimizde yaşayan istiklal marşımızın yazarı Mehmet Akif Ersoy'un babasının talebesi olan Köse İmam'ın oğlu ve ideal bir Türk genci olan **Asım**'a izafeten verilmiştir.

Morfolojik Görünüm: Ağaç yerden 1,5 m sonra dallanarak 7 ana dala ayrılmaktadır. Bu ana dallardan 3'ü kesilmiş, 4'ü sağlam ve sağlıklı olarak bulunmaktadır. Ana dallardan 2'si ana gövde ile aynı doğrultuda devam etmekte, diğerleri ise kuzey ve güney yönlerine doğru ayrılmaktadır. Dallanma yerinde gövde çapı yaklaşık olarak % 50 artmaktadır. Ağaç üzerinde herhangi bir hastalık bulunmamaktadır. Kalan 4 ana daldan güney yönüne doğru ayrılan ana dal, dallanma yerinden yaklaşık olarak 2,5 m sonra tekrar ikiye ayrılmaktadır. İkiye ayrılan bu dalların kalınlıkları yaklaşık olarak birbiri ile aynıdır. Ana gövde ile aynı doğrultuda devam eden ana dal, ilk dallanma yerinden yaklaşık olarak 2 m sonra tekrar ikiye ayrılmaktadır. Bu dallardan bir tanesi yaklaşık olarak 60 cm sonra tekrar 2'ye ayrılarak düzensiz bir dallanma göstermektedir. Ağaç üzerinde raf mantarları bulunmaktadır. Gövde doğrultusunda devam eden diğer ana dal ana gövdedeki dallanma yerinden itibaren yaklaşık olarak 3–3,5 m sonra ikiye ayrılmaktadır. Ana dallardan Kuzey yönüne doğru giden dal ise şemsiye gibi açılmaktadır. Ana dalların hepsi uç kısımlarda düzensiz bir şekilde dallanma göstermektedir. Bu düzensiz dallanmaya bağlı olarak ağacın sahip olduğu gölge iz düşümü çapı 19,2 m. dir.

Hasan ÖZÇELİK¹, İbrahim TAVUÇ²

¹: Süleyman Demirel Üniversitesi, Fen-Edebiyat Fakültesi, Biyoloji Bölümü, Isparta, Türkiye

²: Süleyman Demirel Üniversitesi, Fen Bilimleri Enstitüsü, Biyoloji A.B.D, Isparta, Türkiye